

Aan de gemeenteraad

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Ons kenmerk:	Behandeld door:	Telefoon:	Bijlagen:
		008657024	Jitske van der Heide Jacob Ottens	(0512) 386 222	4

Onderwerp: Informerende raadsbrief over actieplan netcongestie in Fryslân
Beetsterzwaag, 13 mei 2025
Verzonden op: 15 mei 2025

Geachte raad,

De Friese Energietafel (FET) heeft op 1 april informatie gestuurd aan de colleges over het Actieplan netcongestie in Fryslân. Wij hebben in onze vergadering van 22 april hierover gesproken en besloten dat wij deze informatie ook graag met u willen delen. In deze brief is de informatie samengevat en de bijlagen toegevoegd. Het is ter informatie; er zijn op dit moment geen acties van de gemeente nodig.

Samenvatting informerende brief

Gemeenten werden in de vorige zomer verrast met de boodschap van Liander dat het programma om het elektriciteitsnetwerk te versterken (NuLelie) sterk vertraagd is. Om de gevolgen te beperken is binnen de FET afgesproken om een Actieplan Netcongestie op te stellen. Doel is op korte termijn zoveel mogelijk klanten op de wachtlijst te helpen met een aansluiting op het elektriciteitsnetwerk. Omdat het actieplan maar één deel is van de oplossing, wordt u met de brief geïnformeerd over het totaalpakket. Onderdelen daarvan zijn:

- De Friese Energievisie: vormt de basis voor welke energiebronnen Fryslân richting 2050 wil benutten. Dit moet in combinatie met de inzet van flexibel vermogen (o.a. batterijen) leiden tot een energievoorziening zonder netcongestie.
- Integraal Programmeren: is een cyclisch proces waarbinnen de (toekomstige) vraag en het aanbod van energie worden verkend. Op basis hiervan wordt een energievisie opgesteld die vertaald wordt in een provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat (pMIEK) en een uitvoeringsplan. Door dit periodiek te herhalen wordt toegewerkt naar het energiesysteem van de toekomst (2050). In 2023 is de eerste pMiek vastgesteld, recentelijk heeft GS de pMIEK 2025-2027 vastgesteld.
- De pMIEK bevat energie-infrastructuur projecten van groot maatschappelijk belang. Belangrijk onderdeel daarvan zijn de onderstations van TenneT/Liander als schakel van het bovengrondse hoogspanningsnet (TenneT) en het middenspanningsnet (Liander). Uitbreiding van het middenspanningsnet alleen is echter niet genoeg. Ook het hoogspanningsnet en het laagspanningsnet (dorps- en wijkniveau) moeten worden uitgebreid. Dat kost tijd en dus moeten we nu eerst roeien met de beschikbare riemen.
- Daarom is er nu het Actieplan netcongestie. Hierin staan naast netuitbreiding ook andere maatregelen die de netcongestie al op korte termijn kunnen verlichten. Er zijn elf prioritaire oplossingen geïdentificeerd om de netcongestie te verlichten (bijlage 1). Sommigen zijn vooral een taak van Liander, anderen vragen juist om meer actie vanuit de overheden. Vanuit de FET wordt dit verder uitgewerkt in een uitvoeringsplan.

Eigen rol gemeenten

De samenwerking tussen de netwerkbedrijven en de gemeenten blijft van belang bij bijvoorbeeld het faciliteren van de ruimtelijke procedures en participatie bij de uitbreiding van de energie-infrastructuur. Gemeenten zijn begonnen met de voorbereidingen van een nieuw warmteprogramma. Daarin wordt onderzocht welke warmtealternatieven voor aardgas er zijn en de voorkeur hebben in onze dorpen en wijken. De warmtealternatieven (bijvoorbeeld individuele warmtepompen of een warmtenet op aquathermie) hebben verschillende effecten op de elektriciteitsvraag. De nieuwe inzichten die daarmee ontstaan in de elektriciteitsvraag worden meegenomen in het proces van integraal programmeren.

Communicatie en monitoring Liander

Liander werkt hard aan het verbeteren van de informatie over netcongestie en capaciteit. Informatie op meer lokaal niveau is echter vaak nog onoverzichtelijk en versplinterd. Daarom werkt Liander aan een verbeterd monitoringssysteem om per onderstation en per gebied per kwartaal meer informatie te geven over transportbeperkingen, projectvoortgang en status van wachtrijen. Bijlage 3 geeft daar een voorzet voor. In bijlage 4 is de beschreven hoe Liander communiceert richting de inwoners en de medewerkers van de FET.

Voor meer uitgebreide informatie verwijzen wij door naar de bijlagen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

Sandra van 't Hooge

de burgemeester,

Andries Bouwman

Bijlage 1: brief van 1 april van de FET over Actieplan netcongestie

Bijlage 2: korte beschrijving van elf (generieke) maatregelen om netcongestie te verlichten

Bijlage 3: dashboards stand van zaken netcongestie Fryslân breed en per onderstation

Bijlage 4: communicatie voor inwoners van Fryslân via de webpagina van Liander; voor FET-deelnemers is er daarnaast informatie via de portal van het FET